

**Profesor Elżbieta Laskowska
(1946–2022)**

Można odejść na zawsze, by stale być blisko.

ks. Jan Twardowski

1 maja 2022 r. w wieku 76 lat odeszła od nas Profesor Elżbieta Laskowska. Minął rok, a wciąż tak trudno pogodzić się z myślą, że utraciliśmy wybitną uczoną, wszechstronną językoznawczynię, cenioną w środowisku popularyzatorkę wiedzy o pięknie języka polskiego, wspaniałą nauczycielkę i wychowawczynię wielu pokoleń humanistów, pełną serdeczności koleżankę, wrażliwego i bezpretensjonalnego człowieka.

Pozostaje w naszej wdzięcznej pamięci, a w kilku słowach nie sposób opisać całej wielowymiarowości i indywidualności Jej życia oraz wpływu, jaki wywierała na otaczających ludzi. Elżbieta Laskowska jest wspomiana z szacunkiem. Jako koleżanka obdarowywała dobrocią, emanowała spokojem, ujmowała bezpretensjonalnością; jako naukowiec i nauczyciel akademicki – budziła podziw rzetelnością, pasją, sumiennością; jako działaczka społeczna – uczciwością, dążeniem do tolerancyjnego i podmiotowego traktowania innych.

Większość Swojego naukowego i zawodowego życia związała z Bydgoszczą. Warto jednak przypomnieć, że magisterium uzyskała w Gdańsku (WSP, 1969 r.), doktorat – w Krakowie (WSP, 1977 r.), habilitację także w Gdańsku (UG, 1993 r.). Tytuł naukowy profesora zwyczajnego otrzymała w 2007 r.

W latach 1969–1978 pracowała w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Bydgoszczy, na stanowisku bibliotekarza, pełniąc funkcję kierownika działu. W latach 1969–1971 podwyższała kwalifikacje na Podyplomowym Studium Bibliotekoznawstwa (UAM). Od 1974 do 1977 r. podjęła studia doktoranckie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Następnie przez 4 lata (1978–1982) pracowała jako adiunkt w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu, a od 1982 r. (przez kolejne 4 lata) w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie, na Wydziale Zamiejscowym także w Kaliszu. 1 X 1984 r. powróciła do rodzinnej Bydgoszczy i związała się zawodowo z Wyższą Szkołą Pedagogiczną (1 IX 2000 przemianowaną na Akademię Bydgoską im. Kazimierza Wielkiego, 13 V 2005 przemianowaną na Uniwersytet Kazimierza Wielkiego), na stanowisku adiunkta (lata 1984–1994), profesora WSP (Akademii Bydgoskiej, UKW – lata 1994–2007), od 1 VII 2007 r. – profesora zwyczajnego.

Na bydgoskiej uczelni pełniła różnorodne funkcje kierownicze (np. dyrektora Instytutu Filologii Polskiej, kierownika Zakładu Językoznawstwa Synchronicznego, kierownika Zakładu Komunikacji Językowej, kierownika Katedry Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej) oraz członkowskie (np. członka Senatu (kolejno) WSP, AB i UKW; senackich komisji: ds. Nauki, ds. Oceny i Rozwoju Kadry, Statutowo-Organizacyjnej; Uczelnianej Komisji Nagród AB; przewodniczącej Komisji Wyborczej AB, UKW oraz Senackiej Komisji ds. Oceny i Rozwoju Kadry).

Dzięki kompetencjom i zaangażowaniu Profesor Laskowskiej w 2007 r. powstał (we współpracy z prof. Grażyną Sawicką) nowy kierunek studiów – dziennikarstwo i komunikacja społeczna, który do dziś cieszy się dużym zainteresowaniem studentów. Od 1 lutego 2011 r. do chwili odejścia na emeryturę była kierownikiem Zakładu Komunikacji Językowej w Katedrze Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej (dziś Instytut Komunikacji Społecznej i Mediów).

Z inicjatywy Profesor Laskowskiej w 2008 r. powstało także ogólnopolskie Stowarzyszenie Etyki Słowa z siedzibą w Bydgoszczy. Od początku sprawowała w nim funkcję prezesa, umożliwiając współpracę członków SES z innymi ważnymi gremiami, np. Obserwatorium Etyki Słowa przy Towarzystwie Kultury Języka UW oraz powstałym w 2016 r. Zespołem Etyki Słowa przy Radzie Języka Polskiego PAN w Warszawie (dziś – Komisja Etyki Komunikacji przy PAU w Krakowie).

Nawiązywała współpracę z przedstawicielami różnych ośrodków naukowych w kraju, m.in. z prof. dr hab. Grażyną Habrajską (UŁ) czy prof. dr hab. Aleksym Awdiejewem (UJ), którzy wielokrotnie przyjeżdżali do bydgoskiej uczelni, by brać udział w konferencjach naukowych, wygłaszać wykłady czy udzielać konsultacji. Była członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego, Bydgoskiego Towarzystwa Naukowego.

Lingwiści kojarzą Profesor Elżbietę Laskowską jako badaczkę zajmującą się przede wszystkim analizami języka wartości oraz komunikacji w obszarze polityki i mediów. Jej

dorobek naukowy jest bardzo bogaty i różnorodny, obejmuje monografie, (współ)redakcje, artykuły oraz liczne recenzje wydawnicze i w przewodach doktorskich lub habilitacyjnych¹.

Jej pracy naukowej poświęconej problemom aksjolingwistyki i etyki słowa towarzyszyła zawsze żywa obecność w Kościele. Uczestniczyła w III Powojennym Synodzie Archidiecezji Gnieźnieńskiej. Była założycielką i aktywną działaczką Wincentyńskiego Duszpasterstwa Akademickiego „Stryzek”. Przez wiele lat chętnie dzieliła się wiedzą i świadectwem wiary, uczestnicząc w bydgoskich Tygodniach Kultury Chrześcijańskiej. Podczas debaty środowiska akademickiego w 2007 r. mówiła: „Świadectwo życia jest o wiele ważniejsze niż teoretyczne wywody...” – i swoim postępowaniem dawała tego najlepsze dowody.

W uznaniu osiągnięć naukowych, dydaktycznych i ważnych dla regionu otrzymała liczne nagrody i odznaczenia, m.in. kilka indywidualnych i zespołowych nagród UKW (za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne), Medal Komisji Edukacji Narodowej, Srebrny Krzyż Zasługi, Medal Prezydenta Bydgoszczy i ostatni – z 27 kwietnia 2022 r. – medal honorowy UKW Casimirus Magnus.

Na rocznicowej sesji poświęconej pamięci Elżbiety Laskowskiej, która odbyła się w Bydgoszczy w ramach Tygodnia Języka Ojczystego 2023, wspominając naszą Przyjaciółkę, zgodnie konstatowaliśmy, że znajomość z Nią i możliwość współpracy to był zaszczyt, a Jej ogromna wiedza, niezwykle umiejętności dydaktyczne oraz ciepło i życzliwość względem drugiego człowieka na zawsze pozostaną w pamięci, stanowiąc dla nas wzór i źródło inspiracji.

Odeszła od nas Osoba o niezwykłych zaletach umysłu i charakteru.

Cześć Jej pamięci!

Bibliografia (wybór)

- LASKOWSKA Elżbieta, *Rozważania o języku*, Kalisz 1985.
- LASKOWSKA Elżbieta, *Charakterystyka słownictwa nauczycieli i kandydatów na nauczycieli klas początkowych*, Bydgoszcz 1989.
- LASKOWSKA Elżbieta, Polonistyczne kształcenie językowe w szkole. – *Studia Filologiczne* 26 (10), 1989, 15–56.
- LASKOWSKA Elżbieta, *Wartościowanie w języku potocznym*, Bydgoszcz 1992.
- LASKOWSKA Elżbieta, Typy wartości w tekstach potocznych. – *Poznańskie Spotkania Językoznawcze* 1, 1996, 76–82.
- DYSZAK Andrzej, LASKOWSKA Elżbieta, ŻAK-ŚWIĘCICKA Małgorzata, *Fonetyczny i fonologiczny opis współczesnej polszczyzny. Skrypt dla studentów filologii polskiej*, Bydgoszcz 1997.
- LASKOWSKA Elżbieta (red.), *Skuteczność słowa w działaniach politycznych i społecznych. Materiały konferencyjne, Bydgoszcz 3-5 kwietnia 1997 r.*, Bydgoszcz 1999.
- LASKOWSKA Elżbieta (red.), *Studia Filologiczne* 46, 1999.
- LASKOWSKA Elżbieta, Językowe środki wartościujące w funkcji nakłaniającej (na przykładzie wypowiedzi na sesjach Rady Miejskiej Bydgoszczy). – [w:] Kazimierz MICHAŁEWSKI (red.), *Regulacyjna funkcja tekstów*, Łódź 2000, 342–349.

¹ *Komunikowanie wartości – wartość komunikowania. Tom jubileuszowy dedykowany Profesor Elżbiecie Laskowskiej z okazji 70. urodzin*, red. Iwona Benenowska, Anna Bączkowska, Wiesław Czechowski. – Bydgoszcz: Wydawnictwo UKW, 2019, 11–22.

- LASKOWSKA Elżbieta, Nazwy wartości w wypowiedziach publicznych. – [w:] Marcelina GRABSKA (red.): „Słowa, słowa, słowa”... w komunikacji językowej. – Gdańsk 2000, 159–163.
- LASKOWSKA Elżbieta, Kilka uwag o świadomości metakomunikacyjnej. – [w:] Grażyna HABRAJSKA (red.): *Język w komunikacji*, t. 1, Łódź 2001, 127–133
- LASKOWSKA Elżbieta, Sytuacje komunikacyjne w dyskursach politycznych. – [w:] Grzegorz SZPIŁA (red.), *Język trzeciego tysiąclecia II*, t. I: *Nowe oblicza komunikacji we współczesnej polszczyźnie*, Kraków 2002, 175–182.
- LASKOWSKA Elżbieta, *Dyskurs parlamentarny w ujęciu komunikacyjnym*, Bydgoszcz 2004.
- LASKOWSKA Elżbieta, Emotywizacja jako środek perswazji. – [w:] Piotr KRZYŻANOWSKI, Paweł NOWAK (red.), *Manipulacja w języku*, Lublin 2004, 81–90.
- LASKOWSKA Elżbieta, Językowy obraz nadawcy wypowiedzi w tekstach Jana Pawła II (wygłoszonych podczas pielgrzymki do Polski w roku 1999). – [w:] Stanisław MIKOŁAJCZAK, Tomasz WĘCLAWSKI (red.), *Język religijny dawniej i dziś II*, Poznań 2005, 82–87.
- LASKOWSKA Elżbieta, Językowe wykładniki ideologii. – [w:] Irena KAMIŃSKA-SZMAJ, Tomasz PIEKOT, Monika ZAŚKO-ZIELIŃSKA (red.), *Oblicza komunikacji 1. Perspektywy badań nad tekstem, dyskursem i komunikacją*, Kraków 2006, 53–61.
- LASKOWSKA Elżbieta, Wyrażanie dezaprobaty wobec postawy partnera w dyskursie publicznym (na przykładzie telewizyjnego programu „Prosto w oczy”). – *Przegląd Humanistyczny* 1 (400), LI, 2007, 47–56.
- LASKOWSKA Elżbieta, BENENOWSKA Iwona, JARACZ Małgorzata, *Język, społeczeństwo, wartości*, Bydgoszcz 2008.
- LASKOWSKA Elżbieta, KUCIŃSKI Mariusz, *Etyka w mediach w dobie globalizacji. Wyzwania i zagrożenia. Materiały konferencyjne. Bydgoszcz, 7 maja 2008 r.*, Bydgoszcz 2008.
- LASKOWSKA Elżbieta, Wartościowanie w politycznej debacie medialnej. – [w:] *Język a kultura*, t. 20 – jubileuszowy, red. Anna DĄBROWSKA, Wrocław 2008, 267–278.
- LASKOWSKA Elżbieta, KUCIŃSKI Mariusz, *Internet a relacje międzyludzkie*, Bydgoszcz 2010.
- LASKOWSKA Elżbieta, Godność wśród wartości – rozważania lingwistyczno-aksjologiczne. – [w:] Julian ŁAWRYNOWICZ, Andrzej ZABOŁOTNY (red.), *Nauka – etyka – wiara*, Warszawa 2011, 13–22.
- LASKOWSKA Elżbieta, MORZYŃSKA-WRZOSEK Beata, CZECHOWSKI Wiesław, *Język, natura, cywilizacja*, Bydgoszcz 2012.
- LASKOWSKA Elżbieta, Język ideologii a język agresji w wypowiedziach publicznych, – *Środkowoeuropejskie Studia Polityczne* 2/2012, 137–146.
- LASKOWSKA Elżbieta, Komunikowanie a ideologia. – [w:] Michał GRECH, Anette SIEMENS (red.), *Badanie i projektowanie komunikacji* 1, Wrocław 2012, 13–21.
- LASKOWSKA Elżbieta, Kilka uwag o wartościowaniu w komentarzach internetowych. – [w:] *Acta Universitatis Lodziensis* 2 (32), 2016.
- LASKOWSKA Elżbieta, Agresja językowa jako problem moralny. – [w:] Jerzy BARTMIŃSKI, Stanisława NIEBRZEGOWSKA-BARTMIŃSKA, Marta NOWOSAD-BAKALARCZYK, Jadwiga PUZYŃSKA (red.), *Etyka słowa*. 1. *Wybór opracowań*, Lublin 2017, 245–251.
- BENENOWSKA Iwona, LASKOWSKA Elżbieta, MORZYŃSKA-WRZOSEK Beata (red.), *Aksjologiczne aspekty komunikacji. Materiały z Forum Etyki Słowa*, Bydgoszcz 2019.
- LASKOWSKA Elżbieta, Kilka uwag na temat relacji między kompetencją komunikacyjną a etyką słowa. – [w:] Iwona BENENOWSKA, Elżbieta LASKOWSKA, Beata MORZYŃSKA-WRZOSEK (red.), *Aksjologiczne aspekty komunikacji. Materiały z Forum Etyki Słowa*, Bydgoszcz 2019, 13–22.
- [Baza Dorobku Naukowego Pracowników Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (ukw.edu.pl)]